

מסורת הש"ס

(א) [סנהדרין כה, ב] זש
בד: [ר"ה כב, ג] סנהדרין
כה. חגיגה י. מיר לד. סב.
נדרים יט: כא, ד) לעיל לא,
(ה) כתובות סה, ו) סוכה
כח, ו) [סוכה כח: ע"ש],
(ח) [ויקרא כה, ט] ע"ו
סב, י) [סוכה כח, ד] ס"א
יומ, ט) [דף לו, א]

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה כבר ארבע וכו' עפי כנר (ארבע) חז"ל
(ו) פ"א ק"ה חמש: (ז) תוס'
בזמן תלמוד וזמית כ"י נמחק:
(ח) בא"ד ארבעת דלת איכא
קמיתו דרורי ארבעת דלת
מטעו וספור וכו' משמע
מפריחי:
(ט) גבי נגז גזיס מי האר
בא"ד גזיס גזיס מי האר
דאס אוזר וולא איענד
שאלס נמטענד אוי ארבע
דלאר בידו כלל וארבע
הכי גמר ומקני בגון
קוביא ובההיא גרונא לא
הריא אסמכתא אלל איכא
דידול וכל דידו כליל:

גליון הש"ס

תתקן' ד"ה קמן בן שש
נקה"ד מצוה לחנכו. עי'
תה"ד סימן נד:

מוסף רש"י

בִּיצֵד משתפין לו' וכל מי שמקנן
מבעוד יום. לסמוך על
עירוב זה ולילך מותר: גב' אין
מעדיין. לא המירו חכמים עירוב חוץ
לתחום ע"י עירוב אלא לדבר מלאה:
הודיעוהו מבעוד יום ולא הודיעוהו
קפני. הודיעוהו אע"פ שלא נתראה
מבעוד יום ונתראה משחשיכה אמרינן
הוצרך שקודם זמן קניית עירוב
דעתו לכך היה לא הודיעוהו עד
שחשיכה מאי בצירה איכא הא לא
הוה ידע דאיכא עירוב דנימא דעתיה
עליה: והאי: ואלא עירובו אמו.
עירבה אמו לעצמה ולא ויכתה לו.
בעירוב מוליכתו עמה דכגופה דמי
דמסתמא דעתה עליה דלא כגי ליה
בלאו אמו: וספן נמי גבי סוכה.
כלומר וכי מיימא בן שש צריך לאמו
קרי ליה הא ליכא למימר דתנן נמי
גבי סוכה" כ' האי גוונא ופרשנין התם
האי קטן צריך לאמו: חייב צדקה
מחננין ליה מדרבני: ואינו סוכה.
אימא. כיון דלא קרי ההיא שעמא
לאו צריך הוא: ופרשנין אימא סלקא

דעת גדול נמי קרי. כלומר לא משוית ליה אין צריך לאמרו עד שיהא
 יעבור משנתו ולא יקרא אימא הא אי קרא אימא צריך לאמרו משוית
 ליה הא אפילו גדול דרבו בכך: **אלא** כל שיעור משנתו ואינו
 קורא אימא אימא. דלא נוח^ט עד דלתיא לקמיה הוי אינו צריך
 לאמרו: **ודמה** דר כמה שני הוי: **כבר** ארבע וכבר חמש.
 קרי ליה אין צריך לאמרו כל חד לפוס חורפיה. כללמא מבר הוי בר
 חמש בעי לזכור וטפי מבר ^(ה) ד' לא קרי ליה צריך לאמרו דליפוק:

וכו' ומוקי לה בגמ' במרי מתא ופי' שם בקונטרס שארץ לעקוב לפי שמוע מינה אין ברירה. ללא מקסבר דלפילו בעירובי תחומי האי מתא דלפילו דדרבנן לית ליה ברירה: קמין בן שי מכל מקום יוצא קטן בעירובי אמו דאי אפשר לה להניחו

וריו תחילה ואין זו הפלאה, דמי יפלאה איש יפרש משמע (סנהדרין כה. ובעיני חגיגה י.) לפי שלא היה נוסקם אלא בהפלאה ודומית מפורשת (חגיגה שם) דבעיני שגדר שיא יודע אי היה נזיר וזמנו לשם נזירות אלא תלו זירותו בזה שגד כנגדן ולא היה פיו ולבו שים להכי אין חזק מהם (חגיגה כז. ב.) חזק עולד חלוץ

אמרו. ערבה אמו לנפון ואביו לדרום, אמו מוליכתו אללה ואין אביו מוליכו אללו, שעדיין הוא צריך ללכו ללמו קרית ליה, אפילו גדול שאינו צריך ללמו רגיל לקרותה כשמעור (סוכה כח:). ואינו קורא

חלון פרק שביעי עירובין

גַּבְרֵא אֲגַבְרָא. דר' יהושע בן לוי אלדשמואל שמואל דאמר הלכה סבר פליגי ורבי יהושע סבר לא פליגי: הפסוקין לעדות דכולן גולנין מדרבריהן הן דלסמכתא לא קניא ומגול גזיל ליה: בקוביא. בעירבון: מפריחי וינים. אי תיקדמה יוקל ליוני: סוהרי שבעית. דרחמנא אמר

למלכה» ולא נסמורה» זה שמור
ממון לעצור עזירה על הממון רשע
הוא והתורה אמרה אל תשת רשע
עד (שמות כג): **זמן שאין להס**
אומנות אלא היא דקצצר ר' יהודה
אסמכתא שהוא נסמך על דעתו
שהוא ינחמו ועל אותה אסמכתא
הוא מתנה קניא ולא גולנין יניחו
ופסוליהו לפי שאין עסוקין בישבו
של עולם דכיון דאין מכירין וצקאין
בטורה וזער בני אדם אינן חסין על
צריכה מלהפסידן ממון: **ואר"ל**
נז: קא ס"ד היינו מ"ק דממני'
אלמא אימתי לחלוק: **הביא**: דרייתא
משום ר"ט היא דלמר אסמכתא לא
קניא אבל במתניתין לא פליג רבי
יהודה אדמתא קמא אלא מפרש
לעניניה: אין אחד מהן נזיר. שנים
שיצטין וראו אחד בל ואמר אחד
מהן הריני נזיר שזה נזיר ואמר
צטירי הריני נזיר שאין זה נזיר:
והפלה. שיהא נזיר מפורש על
הודאי ולא בתורת ספק אי נזיר
איתו הבא כנגדו: אי קני. אי נחא:

הדרן עלך חלון

בִּיצֵד מִשְׁתַּפִּין כו' וּלְזֶה מִשְׁתַּכֵּן
מִצְדוֹד יוֹם. לְסֻמוֹךְ עַל
עִירֻב זֶה וְלִילָךְ מוֹתֵר: גִּבּו' אֵין
מַעֲרֹבִין לֹא הִמְלִיכוּ חֻכְמִים לֵאלֹת חוּץ
נִתְחַס ע"י עִירֻב אֵלֶּה לְדַבֵּר מִזְוָה:
הוֹדִיעוּהוּ מִצְדוֹד יוֹם וְלֹא הוֹדִיעוּהוּ
קִפְּי. הוֹדִיעוּהוּ אַע"פ שֶׁלֹּא נִתְלַמֵּד
מִצְדוֹד יוֹם וְנִתְלַמֵּד מִשְׁחֵשֶׁבֶת אֲמִרְיָן
הוֹצֵר שְׁקוּדֵם זְמַן מִשְׁחֵשֶׁבֶת עִירֻב
דַּעַתוֹ לִכְךָ הִיא לֹא הוֹדִיעוּהוּ עַד
שִׁחֲשִׁיכָה מֵאֵי בְרִירָה אֵיכָה הָאֵל לֹא
הוּא יָדַע לְאִיכָּה עִירֻב דִּמְיֻנָּה דַּעֲתִיה
עָלֶיהָ הוֹאִי: יוֹאֵל בְּעִירֻב אֲמוֹ.
עִירֵבָה הָאֵל לְעֻלְמָהּ וְלֹא יִצְחֵלָהּ דְּמִי
עִירֻב מוֹלִיכָתָה עִמָּה דְּכַפּוּרָה דְּמִי
דְּמִסְתַּמַּח דַּעֲתָה עָלֶיהָ דְּלֹא כִּגְיִי לִיה
בְּלֹא אֲמוֹ: וְסֵן נִמִּי גִבִּי סוֹכֵה.
כְּלוֹמֵר וְכִי תִימָח בֶּן שֶׁשׁ כִּרְךְ לֵאמֹר
קִרִי לִיה הֵא לֵיכָּה לְנִמְמֵר דַּתְּן נִמִּי
גִבִּי סוֹכֵה" כִּי הֵאֵי גוֹנָה וּפְרָשִׁינִי הֵחָס
הֵא קֵטֵן כִּרְךְ לֵאמֹר: חִיִּב בְּסוֹכֵה.
מִחֲנִינִין לִיה מִדְּרַבְּנִין: וְאִינוּ קוֹרֵא
אִימָא. כִּיּוֹן דְּלֹא קְרִי הֵאֵי שַׁעֲמָל
לֹא כִרְךְ הוּא: וּפְרָשִׁינִי אִימָא סֵלֵק

דעת גדול נמי קרי. כלומר לא משוית ליה אין צריך לאמו עד שיהא
 יעבור משנתו ולא יקרא אימא הא אי קרא אימא צריך לאמו משוית
 ליה הא אפילו גדול דרכו בכך: **אלא** כל שיעור משנתו ואינו
 קורא אימא אימא. **דלא** נוחי עד דאתא לקמיה הוי אינו צריך
 לאמו: **וכמה** בר כמה שני הוי: **כבר** ארבע וכבר חמש.
 קרי ליה אין צריך לאמו כל חד לפום חורפיה. אלמא מבי הוי בר
 חמש בעי לזכויה וטפי מזב (ב) ד' לא קרי ליה צריך לאמו לדיפוק:
 אמר

וכו' ומוקי לה בגמ' במרי מתא ופי' שם בקונטרס שארץ לעקוב לפי שמוע מינה אין ברירה. ללא מקסבר דלפילו בעירובי תחומי האי מתא דלפילו דדרבנן לית ליה ברירה: קמין בן שי מכל מקום יוצא קטן בעירובי אמו דאי אפשר לה להניחו

וריו תחילה ואין זו הפלאה, דמי יפלאה איש יפרש משמע (סנהדרין כה. ובעיני חגיגה י.) לפי שלא היה נוסקם אלא בהפלאה ודומית מפורשת (חגיגה שם) דבעיני שגדר שיא יודע אי היה נזיר וזמנו לשם נזירות אלא תלו זירותו בזה שגד כנגדן ולא היה פיו ולבו שים להכי אין חזק מהם (חגיגה כז. ב.) דהרי עולד חלוץ

אמרו. ערבה אמו לנפון ואביו לדרום, אמו מוליכתו אללה ואין אביו מוליכו אללו, שעדיין הוא צריך ללכו ללמו קרית ליה, אפילו גדול שאינו צריך ללמו רגיל לקרותה כשמעור (סוכה כח:). ואינו קורא

פב.

וְאֵלֶּיךָ חֹן הַפְּסוּלִיךָ. מפורש בפרק זה בזור (פסאדרין 97 דל):
אִמְרֵךְ ר' יְהוּדָה אִמְתִּי (3) **ב' בִּזְמַן שֶׁאֵין לוֹ אוֹמְנוֹת ב'.** אע"ג
 דמסקין דפליגי רצנן עליה דרבי יהודה הלכה כרבי יהודה
 דפסאק בפרק זה בזור (98 דל מ:). א"ר אבא הלכה כרבי יהודה

ומלכן משמע דשרי לשחוק בקוביא
דאפילו לרמי בר חמא דמפרש טעמא
דמשחק בקוביא פסול משום דאסמכתא
לא קריא היינו לרענן רבנן לרי' אסמכתא
דמכשר היכא דגמיר אומנות אחרייתא
קסבר דה"ג לאו אסמכתא היא
וטעם דלא הוי אסמכתא כדפירש
הקונטרס צ"ל זה צורך (שם דף כד):
משום דלא דמי להאיא דצ"מ (ד' קד):
אם אשכח ואלא איצידק אשכח אגמר
זו"ל דהסס הוי צידו ולהכי לא אגמר
ומקני דמעיקרא כי אחני אדעתא דלא
יהיז ליה ^א אסמכתא קמתני דטועה
וקבור שלא יצא לידו כך אבל הכא
לא סמיך אומדני משום דלא ידע אי
נצח או לא ופסקי זה צורך (סנהדרין
דף כה). משמע גבי מפרסחי יוונים
דקאמר וצריכא דאי תנא דתולה
בדעת עצמו התם הוה דלמר קים
לי כנפשא דידענא טפי ולהכי הוי
אסמכתא משמע היכא דצידו הויה
אסמכתא ויהי אסמכתא דהכי דביתא
דמכשר היכא דגמיר אומנות אחרייתא

הדרן עלך חלון

ביצד משתתפין בתחומין מניה את החבית ואומר הרי זה לכל בני עירי לכל מי שילך לבית האבל או לבית המשתה וכל שקיבל עליו מבע"י מותר משתחשך אסור שאין מערבין משתחשך: **גמ'** א) אמר רב יוסף אין מערבין אלא לדבר מצוה מאי קמ"ל תנינא לכל מי שילך לבית האבל או לבית המשתה מהו דתימא אורחא דמלתא קתני קמ"ל וכל שקיבל עליו מבע"י שמעת מינה אין ברירה דאי יש ברירה תיגיל מילתא למפרע דמבעוד יום הוה ניהא ליה אמר רב אשי ד הודיעהו ולא הודיעהו קתני אמר רב אסי ב) קמן בן שש יוצא בעירוב אמו מיתיבי קמן שצריך לאמו יוצא בעירוב אמו ושאין צריך לאמו אין יוצא בעירוב אמו ותנן נמי גבי סוכה כי האי גוונא ד) קמן שאין צריך לאמו חייב בסוכה והוינן בה ו) ואיזהו קמן שאין צריך לאמו אמרי דבי ר' ינאי כל שנפנה וזאין אמו מקנחתו ר"ש בן לקיש אמר כל שניעור ואינו קורא אימא ס"ד גדולים נמי קרו אלא אימא כל שניעור משנתו ואינו קורא אימא אימא וכמה ז' כבר ארבע כבר חמש

צנדרים (דף כז:) ולמ"ד לאו קנין ב

הדרן עלך חלון

כיצד משתתפין מניה את החבית. כל פיותיהם היו רגילים להניח בחצית כדמניא לעיל [דף פ.א] מציין את החצית של יין ושל שמן ושל גרוגרות ושל שאר כל מיני פירות: **אין** מערבין **אלא** דיבר מצוה. לעיל * דמנן אס כאלו נכרים למורה הוי נמי דבר מנחה שהולך לאורך בני עירו ומפקח על עסקי רבים: דרבנן אין ברירה כדלמרינן פרק בכל מערבין (לעיל דף ה:) מן יוצא בעירוב אמו. אף על גב דלן מערבין אלא לדבר מנחה וסדורן אחריה א"נ כקטן נמי איכא * מנחה לחנוני:

עז

למקום פלוני, כיון א) שמקבל נתברר כאילו מאיתמול עירב. אמר רב (אסי) [יוסף] קטן

(א) אולי צ"ל כיון שמקבל ע

ללאמו וצמרה שדיוהו רצנן (כתובות סה:). גדולים נמי קרו. כלומר שאינו קורא לאמו הוא דקרי
אימא אימא. שאינו כרוך אחריה לקרות ולשנות עד שבצא אליו, אצל קורא ושותק לאו כריך לא

עין משפט
נר מצוה

סו א ב מיי פיי מהל'
עדות הלכה ד ופי"ב
הלכה א סמג לאוין ריד
טוש"ע ח"מ סי' לד סעיף
טז:

א ג מיי פ"ו מהלכות
עירובין הלכה ו סג
עשין א טוש"ע א"ח ס'
מקו סמיך:

ב ד מיי שם הלכה יח
וקמנ שם טור ש"ע
א"ח ס' תיג:

ג ה מיי שם הלכה כא
וקמנ שם טוש"ע א"ח
ס' תיד סקין ב:

ד ו מיי פ"ו מהלכות
סוכה הלכה א סג
עשין א טוש"ע א"ח ס'
מקו סמיך ב:

רב ניסים גאון

שמעת מינה אין ברירה
אפי' כדרבנן. בהרבה
מקומות בתלמוד איתה
להוויא דהא מילתא. אבל
פסק ההלכה איתה
במסכת יום טוב בפרק
משילין פירות, והכין
סליק לה מילתא, כי לית
ליה לר' הושעיא ברירה
בדאורייתא אבל כדרבנן
בית ליה. ודרש שם וזוטרא
הילכתא כר' אושעיא.

רבינו חננאל

(ר' יהושע בן לוי) ר' יוחנן נמי הודה לר' יהושע בן לוי בלא כח מקום ששנה ר' יהודה אימתי לפרש שאלו ואקשינן עליהן אני והנהו תנדרין פרק י"ז ברי ממונות בשלשה ד' דרי לו אחד אילו קו תפסולין ההשקח בקוביא כ' א"ר לר' יהודה אימתי בומן שאל לו אומנות אלא היא אבל לר' אומנות שלא היא היה לו כשר. וקמיי בבביתא וחכמים א"ן כין שיש לו אומנות שלא היא בין שאין לו אומנות אלא היא היה לו פסול. הנה תולקין. דר' יהודה אמר כשר וחכמים אומרם אפילו יש לו אומנות שלא היא פסול. ופרקינן לעולם אימתי לפרש הוא והא דקתי בבביתא וחכמים דקתי ר' יהודי היא ומפרש דבב' ר' טרפון. (תנן) [תנאין] ר' יהודה אמר מושר' ר' טרפון אי אחד מושר מור לפי אלהי נותנה גיורת אחד לא, הלפאה, שואמר איש כי יפליא נאמר איש דומספאל אחד מור הוא אי לא נזיר הוא לא דנחיל לו הוא לא מביד נפשיה. ומה נגבי משחק בקוביא לא ידע אי קמי לא קמי לא וקמי.

הדרין עלך חלון

כיצד משתתפין בתחומין?
מניח את החבית וכו'.
אמר רב יוסף אין
מערבין אלא לערב
מצוה. כל מי שקבל
עליו מבעוד יום מותר
בריה ש"מ אין ברייה
אפילו בדרכין, דהא
עירובי תחומין דרבנן
נינהו, ודלא כר' עקיב.
ופסיק רב אשי הודיענו
קמני. פירוש, הודיענו
שצריך לערב לילך
שש יוצא מעירוב אמן.

אפילו משחשיבה נתברר וכו'.

ליה אין צריך לאמו, הא אם